

Dzienne Domy Opieki Medycznej (DDOM) jako model kompleksowej opieki nad pacjentem geriatrycznym

Leszek Warsz¹

1. Centrum Medyczno-Diagnostyczne, Siedlce, Polska

Starzenie się społeczeństwa wymusiło zmiany organizacji opieki geriatrycznej, w tym tworzenie jej nowych form, do których zaliczają się Dienne Domy Opieki Medycznej (DDOM). DDOM rozpoczęły funkcjonowanie w 2015 r. w ramach pilotażu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Dzienny Dom Opieki Medycznej (DDOM) jest instytucją opiekuńczo-leczniczą przeznaczoną dla osób niesamodzielnych, w tym starszych, zagrożonych hospitalizacją lub bezpośrednio po niej, która oferuje różnorodne formy opieki świadczonej bez oderwania pacjenta od środowiska domowego. Pobyt w Dziennym Domu Opieki Medycznej ma służyć m.in. poprawie stanu zdrowia pacjentów w wymiarze fizycznym i psychicznym.

CEL

Celem pracy była ocena wpływu pobytu pacjenta w DDOM na stan funkcjonalny i psychiczny pacjentów, ze szczególnym uwzględnieniem populacji geriatrycznej.

MATERIAŁ I METODY

Dane dotyczące pacjentów przyjętych do Domów Opieki Diennej (DDOM) zarządzanych przez Centrum Medyczno-Diagnostyczne (CMD) w Polsce w latach 2017–2023 pochodziły z dokumentacji medycznej. Analizie poddano dane dotyczące 949 pacjentów przyjętych do DDOM. Stan zdrowia pacjentów (przy przyjęciu i wypisie) oceniano za pomocą 11 różnych skal (zgodnie z wymogami instytucji finansującej, w tym Geriatrycznej Skali Depresji (GDS-15). Stan funkcjonalny pacjentów oceniano za pomocą indeksu Barthel i narzędzia Instrumental Activities of Daily Living (IADL). Analizy statystyczne prowadzono w programie IBM SPSS. Za poziom istotności statystycznej przyjęto $p < 0,05$.

WYNIKI

Tabela 1. Charakterystyka pacjentów.

	DDOM no. 1 n=42	DDOM no. 2 n=173	DDOM no. 3 n=77	DDOM no. 4 n=205	DDOM no. 5 n=150	DDOM no. 6 n=166	DDOM no. 7 n=143	p
Płeć								0,04
kobieta	28 (66,7)	131 (75,7)	66 (85,7)	148 (72,2)	123 (82,0)	126 (75,9)	118 (82,5)	
mężczyzna	14 (33,3)	42 (24,3)	11 (14,3)	57 (27,8)	27 (18,0)	40 (24,1)	25 (17,5)	
Wiek								0,1
24-59	2 (4,8)	4 (2,3)	1 (1,3)	12 (5,9)	5 (3,3)	7 (4,2)	5 (3,5)	
60-69	6 (14,3)	35 (20,2)	17 (22,1)	42 (20,5)	39 (26,0)	35 (21,1)	35 (24,5)	
70-79	19 (45,2)	88 (50,9)	42 (54,5)	73 (35,6)	67 (44,7)	70 (42,2)	73 (51,0)	
80-89	14 (33,3)	45 (26,0)	15 (19,5)	74 (36,1)	39 (26,0)	50 (30,1)	27 (18,9)	
90+	1 (2,4)	1 (0,6)	2 (2,6)	4 (2,0)	0 (0,0)	4 (2,4)	3 (2,1)	
Miejsce zamieszkania								<0,001
miasto	1 (2,4)	102 (59,0)	4 (5,2)	144 (70,2)	0 (0,0)	140 (84,3)	18 (12,6)	
wieś	41 (97,6)	71 (41,0)	73 (94,8)	61 (29,8)	150 (100,0)	26 (15,7)	125 (87,4)	
Czas pobytu [dni]								<0,001
średnia; SD	45,9; 5,5	57,2; 30,0	41,1; 1,2	60,8; 27,8	59,7; 29,1	42,2; 11,7	59,6; 17,0	
min - max	40-59	12-149	40-43	39-161	40-132	28-86	40-104	

Tabela 2. Zmiana stanu funkcjonalnego – skala Barthel.

	Barthel Index score przy przyjęciu śr.; SD; min-max	Barthel Index score przy wypisie śr.; SD; min-max	p*
Płeć			
kobieta	59,7; 5,6; 40-65	72,9; 9,9; 25-100	<0,001
mężczyzna	58,4; 6,6; 40-65	71,9; 10,9; 25-100	<0,001
Age			
24-59	59,2; 6,6; 40-65	73,8 11,6; 50-100	<0,001
60-69	60,2; 5,7; 40-65	74,5; 10,5; 45-100	<0,001
70-79	60,0; 5,3; 40-65	73,5; 9,9; 25-100	<0,001
80-89	57,8; 6,5; 40-65	69,8; 9,4; 45-95	<0,001
90+	57,0; 5,3; 50-65	69,0; 10,2; 55-90	<0,001
Miejsce zamieszkania			
miasto	59,8; 5,9; 40-65	76,0; 10,6; 40-100	<0,001
wieś	59,0; 5,8; 40-65	70,1; 9,0; 25-100	<0,001

*Wilcoxon signed-rank test

Tabela 3. Poziom nasilenia depresji według GDS-15.

	GDS-15 score przy przyjęciu			GDS-15 score przy wypisie			p
	Bez depresji (0-5)	Umiarkowana depresja (6-10)	Ciężka depresja (11-15)	Bez depresji (0-5)	Umiarkowa na depresja (6-10)	Ciężka depresja (11-15)	
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	
Ogółem	396 (41,7)	422 (44,5)	131 (13,8)	620 (65,3)	265 (27,9)	64 (6,7)	<0,001
Płeć							
kobieta	299 (41,1)	323 (44,4)	105 (14,4)	477 (65,6)	201 (27,6)	49 (6,7)	<0,001
mężczyzna	97 (43,7)	99 (44,6)	26 (11,7)	143 (64,4)	64 (28,8)	15 (6,8)	<0,001
Wiek							
24-59	12 (37,5)	14 (43,8)	6 (18,8)	17 (53,1)	14 (43,8)	1 (3,1)	0,001
60-69	94 (42,5)	92 (41,6)	35 (15,8)	151 (68,3)	51 (23,1)	19 (8,6)	<0,001
70-79	182 (42,5)	192 (44,9)	54 (12,6)	292 (68,2)	115 (26,9)	21 (4,9)	<0,001
80-89	99 (39,9)	115 (46,4)	34 (13,7)	144 (58,1)	81 (32,7)	23 (9,3)	<0,001
90+	9 (45,0)	9 (45,0)	2 (10,0)	16 (80,0)	4 (20,0)	0 (0,0)	0,006
Czas pobytu							
do 40 dni	54 (40,0)	41 (30,4)	40 (29,6)	82 (60,7)	36 (26,7)	17 (12,6)	<0,001
41-50 dni	208 (42,5)	213 (43,6)	68 (13,9)	305 (62,4)	147 (30,1)	37 (7,6)	<0,001
51-80 dni	32 (34,0)	59 (62,8)	3 (3,2)	81 (86,2)	11 (11,7)	2 (2,1)	<0,001
81 dni i więcej	102 (44,2)	109 (47,2)	20 (8,7)	152 (65,8)	71 (30,7)	8 (3,5)	<0,001
Miejsce zamieszkania							
miasto	167 (47,0)	123 (34,6)	65 (18,3)	226 (63,7)	99 (27,9)	30 (8,5)	<0,001
wieś	229 (38,6)	299 (50,3)	66 (11,1)	394 (66,3)	166 (27,9)	34 (5,7)	<0,001

Tabela 4. Zmiana stanu funkcjonalnego – skala IADL.

	IADL score przy przyjęciu śr.; SD; min-max	IADL score przy wypisie śr.; SD; min-max	p*
Płeć			
kobieta	19,3; 3,0; 8-24	20,7; 2,8; 8-24	<0,001
mężczyzna	18,6; 3,7; 8-24	20,2; 3,6; 8-24	<0,001
Age			
24-59	18,9; 3,1; 11-23	20,9; 2,7; 16-24	<0,001
60-69	19,8; 3,0; 8-24	21,2; 2,6; 10-24	<0,001
70-79	19,5; 3,0; 8-24	21,0; 2,8; 8-24	<0,001
80-89	18,3; 3,3; 8-24	19,6; 3,3; 8-24	<0,001
90+	16,8; 3,3; 10-24	18,6; 3,4; 11-24	<0,001
Miejsce zamieszkania			
miasto	19,0; 3,2; 8-24	20,4; 2,9; 10-24	<0,001
wieś	19,3; 3,2; 8-24	20,7; 3,1; 8-24	<0,001

*Wilcoxon signed-rank test

WNIOSKI

- Dzienny Dom Opieki Medycznej jest skutecznym modelem opieki dziennej nad pacjentami z niepełnosprawnościami, prowadzącym do istotnej poprawy stanu funkcjonalnego pacjentów.
- We wszystkich grupach socjodemograficznych i placówkach zarządzanych przez Centrum Medyczno-Diagnostyczne uzyskano znaczną poprawę stanu funkcjonalnego.
- Poprawę stanu zdrowia psychicznego osiągnięto we wszystkich grupach demograficznych, niezależnie od płci, wieku, czasu trwania opieki i miejsca zamieszkania.